

Waarom Trumps marineblokkade Iran niet tot een eiland kan maken

Door Frank , 28 augustus 2026

Waarom Trumps marineblokkade Iran niet tot een eiland kan maken: De triomf van de Euraziatische geografie over maritieme dwang

De premisse: Maritieme dwang ontmoet continentale realiteit

Door Frank Dumon: Een bijgewerkte geopolitieke analyse

Eind augustus 2026 is het geopolitieke landschap van het Midden-Oosten fundamenteel veranderd door de invoering van een uitgebreide marineblokkade tegen de Islamitische Republiek Iran door de regering-Trump. Het plan, genaamd "Maximum Pressure 2.0", is de meest agressieve inzet van maritieme onderschepping sinds de Cubaanse raketten crisis. Het doel is duidelijk: Perzië financieel en economisch verstikken, een capitulatie of regimeverandering forceren door Teheran los te koppelen van de wereldwijde maritieme economie.

Een fundamentele misrekening ligt echter aan de basis van deze strategie. De Verenigde Staten beschikken weliswaar over de maritieme suprematie om de zeeën rond Iran te blokkeren, maar ze missen de fysieke en geografische capaciteit om het Iraanse vasteland te blokkeren. In de 21e eeuw is het paradigma van de wereldmacht verschoven van de door het Westen gecontroleerde maritieme knelpunten naar de uitgestrekte, geïntegreerde continentale netwerken van Eurazië. Iran is geen eiland; het is de centrale spil van het Euraziatische landmassa.

Voortbouwend op de fundamentele analyse die oorspronkelijk werd verwoord door geopolitiek analist Pepe Escobar, onderzoekt deze bijgewerkte analyse de grenzen van de Amerikaanse blokkade, de veranderende strategische calculus van Teheran en de onontkoombare realiteit van de Euraziatische geografie. Bovendien worden extra strategische, economische en historische perspectieven geïntegreerd om aan te tonen waarom deze blokkade uiteindelijk de multipolaire orde zal versnellen die Washington juist wil vernietigen.

Deel I: De anatomie van de blokkade en haar "lekkende" karakter

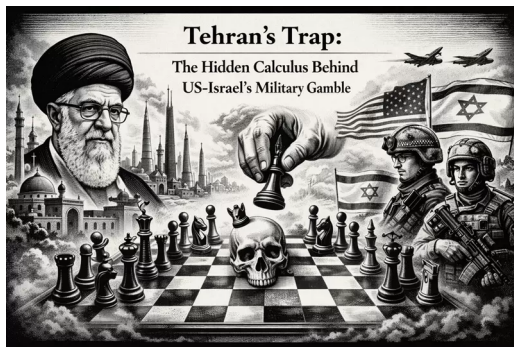
De onmiddellijke impact van de Amerikaanse marineblokkade is onmiskenbaar zwaar. 5,5 maanden lang probeerde Teheran de klok te beheren, met een strategische tang op de Straat van Hormuz. Het antwoord van het Rijk was niet om zich terug te trekken, maar om te escaleren via meedogenloze marktmanipulatie. Door de Strategic Petroleum Reserve (SPR) uit te putten en naar verluidt door DARPA gebruikte AI-tools in te zetten om de wereldwijde energiefutures te manipuleren, slaagde Washington erin de olieprijs kunstmatig laag te houden, wat Teheran maximale financiële pijn bezorgde.

De resultaten zijn zichtbaar in de gegevens. Het verkeer in de Straat van Hormuz is ingestort. Afhankelijk van de bron zijn de Iraanse ruwe-olie-export gedaald van ongeveer 1,8 tot 2,0 miljoen vaten per dag (vpd) vóór de blokkade tot onder de 300.000 vpd. Dit betekent een enorme ontzegging van harde valuta – of petroyuans – voor de Iraanse staat.

Toch is de Amerikaanse blokkade dwingend, niet beslissend. Ze is fundamenteel "lekkend".

Ondanks de overweldigende aanwezigheid van de Amerikaanse Vijfde Vloot, ontsnapt Iraanse ruwe olie nog steeds via een geavanceerde schaduwvloot. Schip-tot-schip-overdrachten, met name in de troebele wateren voor de kust van Maleisië, zijn een vitale levenslijn geworden. Lading verlaat Iraanse wateren, wordt overboord overgeslagen om de oorsprong te verhullen, en gaat verder naar Aziatische kopers. Tijdens de korte wapenstilstand van juni-juli 2026 verplaatsten ongeveer twintig tankers ruwe olie ter waarde van ongeveer \$ 6 miljard via deze illegale kanalen. Hoewel deze schaduw economie het exportvolume van Iran van vóór de blokkade niet kan vervangen, bewijst het dat totale fysieke isolatie onmogelijk is. De blokkade brengt pijn toe, maar levert geen fatale klap.

Deel II: De calculus van Teheran: Van strategisch geduld naar anticipatie

De leiding van Iran heeft perfect begrepen dat het langetermijndoel van de Hegemonische Oude Orde is om het lot van Syrië te herhalen: een langdurige, verlamme economische wurggreep die de staat van binnenuit moet doen barsten. Bovendien is Teheran zich terdege bewust van de donker wordende strategische wolke boven hen. Het collectieve Westen heeft het discours over genocide genormaliseerd in recente conflicten; bijgevolg wordt de normalisering van het inzetten van tactische kernwapens in "discussies" achter gesloten deuren binnen de denktanks van Washington in Teheran niet gezien als een bluf, maar als een existentiële waarschuwing.

Iran erkent dat een langzame wurggreep via de Straat van Hormuz het risico inhoudt dat jaren van ontwikkelingswinsten ongedaan worden gemaakt, en verschuift daarom zijn doctrine. Strategisch geduld kent zijn grenzen. De leiding "versnelt nu het beheer van de klok".

Deze verschuiving wordt belichaamd door Mohsen Rezaee, de nieuwe secretaris van de Opperste Nationale Veiligheidsraad (SNSC) en persoonlijke vertegenwoordiger van Opperste Leider Mojtaba Khamenei. Rezaee zet een definitieve toon: er is geen alternatief dan alles op alles te zetten om de Hegemonische Oude Orde te dwingen te buigen. Teheran beseft dat in een potentiële Wereldwijde Grote Depressie een langzame economische leegloop een doodvonnis is. Daarom moet de strategie verschuiven van het absorberen van klappen naar het uitdelen ervan, om een systemische breuk af te dwingen.

Deel III: Het diplomatieke mijnenveld: Oman, achterkamertjes en randpolitiek

Terwijl de militaire en economische dimensies van de blokkade de krantenkoppen domineren, is het diplomatieke toneel even chaotisch. Directe VS-Iran-gesprekken

zitten vast in een wilde oceaan van tegenstrijdigheden. De Islamitische Revolutionaire Garde (IRGC) en het Iraanse ministerie van Buitenlandse Zaken hebben het bestaan van een actief, direct Amerikaans kanaal expliciet ontkend. De IRGC heeft Amerikaanse beweringen over een direct achterkanaal belachelijk gemaakt als louter psychologische oorlogsvoering, zelfs terwijl Donald Trump het verhaal van een gevestigde, directe lijn naar de IRGC publiekelijk blijft verspreiden.

In werkelijkheid bestond er wel een achterkanaal: het kanaal van mei 2026, dat via de president van de Koerdische Regionale Regering, Nechirvan Barzani, naar de hoogste IRGC-leiding liep. Sindsdien is het inactief, in een informele, onopgeloste status, terwijl Teheran het bestaan ervan publiekelijk ontkent om binnenlandse en regionale posities te behouden.

"Diplomatie" in de traditionele zin is vreemd aan de huidige Amerikaanse uitvoerende aanpak; dreigementen zijn de geprefereerde taal. Dit werd treffend geïllustreerd door Trumps openbare, herhaalde dreigementen om Oman te bombarderen.

Oman is verre van een perifere actor. Muscat is tegelijkertijd een van de meest duurzame bemiddelaars van de Gulf Cooperation Council (GCC), een diep betrokken speler in het Iraanse diplomatieke kanaal en een co-onderhandelaar van het opkomende Hormuz-transitmechanisme. Door te dreigen Oman te bombarderen, valt de Amerikaanse president rechtstreeks de ministaat aan die probeert een afrit voor het Rijk te bouwen.

Het is niet verwonderlijk dat er geen officiële verklaring van de Omaanse regering kwam op de dreigementen. Geen verklaring van de sultan, geen verklaring van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Maar de stilte van Muscat mag niet verkeerd worden geïnterpreteerd. In de slimme diplomatieke strategie van de Golf is stilte geen instemming, noch is het een uitdaging. Het is een berekende zet om bruikbaar te blijven voor beide partijen. Door Oman te vervreemden, verbrandt Washington de bruggen die het nodig heeft om het eindspel van de blokkade te navigeren.

Deel IV: Het geografische schild: Waarom Eurazië niet kan worden geblokkeerd

De kernthese van deze analyse berust op een eenvoudige geografische realiteit: de Amerikaanse marine kan de oceanen beheersen, maar niet het Euraziatische landmassa blokkeren. Iran is geografisch verankerd in een uitgebreid netwerk van continentale verbindingen die maritieme dwang onvolledig maken.

1. De Gwadar-CPEC-landbrug

De haven van Gwadar in de Arabische Zee, de kroonjuweel van de China-Pakistan Economic Corridor (CPEC), is van strategisch belang geworden als landtransitpoort naar Iran. Cargo arriveert in Gwadar, wordt geconsolideerd en gaat over land ongeveer 89 kilometer naar de Gabd-overgang, om Iran over de weg binnen te komen. Deze route is aanzienlijk korter en goedkoper dan het vervoeren van lading via Karachi. Hoewel Iraans-geragde schepen niet routinematig Gwadar aandoen, omzeilt het overlandtransit van goederen effectief de Amerikaanse marinecordon in de Perzische Golf.

en ondoordringbaar binnenfort

Misschien wel de meest cruciale strategische route die

immuun is voor de Amerikaanse marine, is de Kaspische Zee. Iraanse havens aan de Kaspische Zee, zoals Bandar Anzali, verbinden direct met Rusland, met name Astrachan. Sinds het begin van de blokkade hebben de Iraanse Kaspische havens hun activiteit verhoogd, waarbij Bandar Anzali bijna volledige capaciteit bereikt. Er wordt graan, landbouwproducten, industriële goederen en, belangrijker nog, strategische handel tussen BRICS-leden Iran en Rusland vervoerd.

De Amerikaanse marine is fysiek en juridisch buitengesloten van de Kaspische Zee. Het Verdrag inzake de Rechtsstatus van de Kaspische Zee uit 2018 sluit expliciet extraregionale maritieme machten uit. De Kaspische Zee is een gesloten meer, bestuurd door de oeverstaten (Rusland, Iran, Kazachstan, Turkmenistan en Azerbeidzjan), waardoor het een ondoordringbaar fort is tegen Amerikaanse maritieme projectie.

3. De INSTC en de spoorwegnetwerken

Langs de 7.200 kilometer lange Internationale Noord-Zuid-Transportcorridor (INSTC), die Rusland, Iran en India verbindt, is het bilaterale vrachtverkeer exponentieel gegroeid. Hoewel er nog infrastructuurknelpunten zijn – zoals de voltooiing van de spoorverbinding Rasht–Astara in Iran – is de corridor operationeel en groeit hij.

Bovendien ligt Iran in het hart van twee kruisende connectiviteitsarchitecturen: de spoorlijn China–Centraal-Azië–Iran (onderdeel van de Belt and Road Initiative) die oost-west loopt, en de Iran–Rusland Kaspische route (onderdeel van de INSTC) die noord-zuid loopt. Elke dag dat de Amerikaanse blokkade aanhoudt, neemt de strategische waarde van deze landgebonden netwerken toe. De blokkade voorkomt dat maritieme dwang totale fysieke isolatie wordt, maar het stimuleert Iran, Rusland, China, Pakistan en de Centraal-Aziatische republieken exponentieel om deze alternatieve infrastructuren te verdiepen en te versnellen.

Deel V: Aanvullend perspectief en geopolitieke synthese

Om het strategische falen van de Amerikaanse blokkade volledig te begrijpen, moet men verder kijken dan de onmiddellijke tactische realiteiten en de bredere geopolitieke, economische en historische kaders in ogenschouw nemen. De volgende analyse biedt een uitgebreidere visie op waarom deze strategie de teloorgang van de westerse hegemonie katalyseert.

1. De triomf van het Hartland over de Randland

Vanuit het perspectief van de klassieke geopolitieke theorie is de Amerikaanse blokkade een schoolvoorbeeld van Alfred Thayer Mahans "Sea Power"-doctrine, die stelt dat controle over de zeeën de wereldwijde suprematie bepaalt. Het negeert echter fatale wijze Halford Mackinders "Heartland Theory". Mackinder waarschuwde beroemd: "wie het Hartland regeert, regeert de Wereld-Eiland."

Iran ligt op de zuidelijke spil van het Hartland. Door te proberen zeemacht te gebruiken om een continentale macht te isoleren, herhaalt de VS de historische fouten van maritieme rijken die het Euraziatische landmassa probeerden te onderwerpen (bijv. het Grote Spel van het Britse Rijk, of Napoleons Continentaal Stelsel). De geografische realiteit is dat landgebaseerde logistiek, vooral gesteund door de industriële macht van China en de grondstoffenrijkdom van Rusland, een staat oneindig kan ondersteunen. De Amerikaanse marine kan geen macht projecteren over de Hindu Kush, de Kaukasus of de Centraal-Aziatische steppen.

2. De versnelling van de de-dollarisering en BRICS+-integratie

De blokkade is bedoeld om de suprematie van de Amerikaanse dollar en het SWIFT-financiële systeem af te dwingen. In werkelijkheid fungeert ze als de ultieme katalysator voor de-dollarisering. Omdat Iran is afgesloten van traditionele maritieme oliemarkten die in dollars worden geprijsd, wordt het gedwongen om volledig te integreren in de niet-dollar-economie van het BRICS+-blok.

De handel tussen Iran en Rusland wordt steeds meer in roebels, rialen en yuan uitgevoerd. De energiehandel met China wordt afgewikkeld in petroyuans. De blokkade heeft de creatie van een parallelle, sanctiebestendige financiële architectuur afgedwongen. Door de maritieme ruimte te bewapenen, heeft Washington onbedoeld het Euraziatische landmassa gedwongen een zelfvoorzienend economisch ecosysteem op te bouwen dat de westerse financiële tussenpersonen volledig omzeilt. De "Wereldwijde Grote Depressie" die door het Westen wordt bedreigd, zal alleen maar de afwijzing van westerse financiële oplichtingspraktijken door het Mondiale Zuiden versnellen.

3. De asymmetrische militaire realiteit: A2/AD in de Perzische Golf

De aanname dat de VS een permanente, onbetwiste blokkade kan handhaven, negeert de militaire realiteit van de Anti-Access/Area Denial (A2/AD)-capaciteiten van Iran. Iran beschikt over een gelaagde asymmetrische verdedigingsarchitectuur. Dit omvat anti-scheepsraketten met een groot bereik (zoals de Noor en Qader), uitgebreide maritieme mijncapaciteiten en een vloot van snelle aanvalsvaartuigen en mini-onderzeeërs die speciaal zijn ontworpen voor de ondiepe, beperkte wateren van de Perzische Golf.

In een grootschalig conflict lopen grote Amerikaanse marine-eenheden die dicht bij een vijandige kust opereren het risico van zeer korte waarschuwingsafstanden en beperkte spreidingsruimte. De kosten-batenverhouding is sterk in het voordeel van Iran. Een Amerikaanse torpedojager ter waarde van 2 miljard dollar is kwetsbaar voor een zwerm drone van 100.000 dollar of een anti-scheepskruisraket van 2 miljoen dollar. De Amerikaanse blokkade verkeert momenteel in een patstelling van "geen vrede, geen oorlog" omdat Washington weet dat escalatie naar een schietpartij in de Straat van Hormuz zou leiden tot onaanvaardbare verliezen en de sluiting van de straat voor *alle* wereldwijde scheepvaart, wat een catastrofale stijging van de wereldolieprijzen zou veroorzaken die de westerse economie zou verwoesten.

4. De normalisering van extreme retoriek en strategische instabiliteit

De vermelding van "tactische kernwapens" in westerse strategische discussies is niet louter psychologische oorlogsvoering; het weerspiegelt een gevaarlijke erosie van het mondiale nucleaire taboe. Naarmate het Westen fragmentariseert en het verlies van zijn unipolaire moment onder ogen ziet, wordt zijn strategische doctrine steeds losser. De normalisering van genocide in recente conflicten heeft de drempel voor extreem geweld verlaagd.

Het besef van deze "lange donkere wolk" in Teheran is wat de verschuiving van strategisch geduld naar preventieve escalatie drijft. Als de Hegemonische Oude Orde bereid is het internationaal recht, financiële normen en de oorlogsregels terzijde te schuiven, is Iran gerechtvaardigd in de conclusie dat alleen de totale ineenstorting van de Oude Orde zijn overleving kan garanderen. Dit maakt een compromis bijna onmogelijk en zorgt ervoor dat het conflict een bepalend kenmerk van de jaren 2020 zal blijven.

Conclusie: De blokkade als katalysator voor Euraziatische integratie

De Amerikaanse marineblokkade van Iran heeft ongetwijfeld het grootste kanaal verwoest waarmee Teheran harde valuta verdiende. Het heeft de Iraanse economie verwoest en ernstige kortetermijnpijn toegebracht. Maar in zijn poging om Iran tot een eiland te maken, heeft de Verenigde Staten de geografie van de 21e eeuw fundamenteel verkeerd ingeschat.

Iran kan niet tot een eiland worden herleid omdat het onlosmakelijk verbonden is met het Euraziatische landmassa. Via de overlandroutes van de CPEC, de wettelijk beschermde wateren van de Kaspische Zee en de uitbreidende spoor- en transitnetwerken van de INSTC blijft Iran verbonden met het oosten, het noorden en het zuidoosten.

Elke dag dat de Amerikaanse blokkade onder druk blijft functioneren, vergroot het de prikkel voor Iran, Rusland, China, Pakistan en de Centraal-Aziatische staten om hun integratie te verdiepen. De blokkade isoleert Iran niet; het smeedt het steviger in het Euraziatische netwerk.

Uiteindelijk is de blokkade van Trump een tactische manoeuvre die een strategische nederlaag voor de Verenigde Staten oplevert. Het kan de substantiële architectuur die Iran met Eurazië verbindt niet veranderen. In plaats van Teheran op de knieën te dwingen, versnelt de blokkade de meest cruciale geopolitieke ontwikkeling van de 21e eeuw: de totale integratie van het Euraziatische landmassa en de uiteindelijke, onomkeerbare breuk tussen de afnemende Hegemonische Oude Orde en de opkomende, veerkrachtige beschavingsstaten van het Mondiale Zuiden. Het Rijk mag dan de zeeën beheersen, het Hartland behoort de toekomst toe.

Bronnen en geraadpleegde geopolitieke kaders

1. Klassieke geopolitieke theorie:

- Halford Mackinders *The Geographic Pivot of History* (1904) en de Hartland-theorie, die de strategische suprematie van het Euraziatische landmassa boven maritieme

machten benadrukt.

- Alfred Thayer Mahans *The Influence of Sea Power upon History* (1890), dat de maritieme doctrine vertegenwoordigt die momenteel de Amerikaanse marinestrategie stuurt, en zijn beperkingen in het moderne tijdperk.

2. **Internationaal recht en maritieme kaders:**

- *Het Verdrag inzake de Rechtsstatus van de Kaspische Zee uit 2018*, dat de inzet van niet-oeverstaatelijke marine-eenheden (inclusief de Amerikaanse marine) in het Kaspische bekken wettelijk verbiedt.

3. **Economische en infrastructuurgegevens:**

- Handels- en transitgegevens betreffende de *Internationale Noord-Zuid-Transportcorridor (INSTC)* en de *China-Pakistan Economic Corridor (CPEC)*, met name de overlandtransitroute Gwadar-Gabd.
- Energiemarktvolging met betrekking tot de uitputting van de Amerikaanse Strategic Petroleum Reserve (SPR) en het gebruik van algoritmische/AI-handelsmechanismen op de wereldwijde oliefuturesmarkten.

4. **Militaire strategie en asymmetrische oorlogsvoering:**

- Doctrine met betrekking tot Anti-Access/Area Denial (A2/AD)-strategieën in beperkte maritieme omgevingen (de Perzische Golf en de Straat van Hormuz), met nadruk op de kosten-batenverhoudingen van zwerm-tactieken, zeemijnen en anti-scheepsballistische raketten versus traditionele blauwwater-marine-eenheden.

5. **Hedendaagse geopolitieke analyse:**

- Fundamentele analyse van Pepe Escobar over de geopolitieke realiteit van de crisis in het Midden-Oosten in 2025-2026, de overgang van het Iraanse leiderschap onder Opperste Leider Mojtaba Khamenei en de strategische houding van de IRGC.

https://www.youtube.com/watch?v=iSWA_7oBP_Q